

Korpihohtosammal

Platt spretmossa

Herzogiella turfacea

Luontodirektiivin laji (liite II)

BOR suojelutaso epäsuotuisa riittämätön, heikkenevä

Koodi: 1984

Rauhoitettu (LSA 471/2013)

Uhanalainen ja erityisesti suojeltava (LSA 471/2013)

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Kuva: Kimmo Syrjänen

Luonnehdinta

Korpihohtosammal on kiiltävä, pienekkö ja epäsäännöllisesti haaroittunut lehtisammal, joka muodostaa vaalean- tai tummanvihreitä pienialaisia ohuita kasvustolaikkuja turpeisella maalla tai lahoppuulla. Se tuottaa melko runsaasti pitkäperäisiä (1–2 cm) itiöpesäkkeitä, jotka ovat sivulle kallistuneita. Versot ovat jokseenkin litteitä, ja sivuille sojottavissa hammaslaitaisissa lehdistä on pitkähkö kapea kärki. Lähilajeistaan korpihohtosammalen erottavat mm. lehden hammaslaitaisuus ja verson litteys.

Elinympäristö ja levinneisyys

Korpihohtosammal kasvaa luhtaisissa puronvarsikorvissa ja järvenrantojen lehtomaisissa tai korpimaisissa tervalepikoissa lahoppuulla, kannoilla ja kostealla huumuksisella tai turpeisella maalla. Lajia voi esiintyä myös metsäluhdissa ja kosteissa lehdoissa. Joskus lajin tapaa kallioiden tyvionkaloista tai metsäisistä louhikoista. Korpihohtosammal suosii suojaisia, varjoisia elinympäristöjä. Sammalen levinneisyys painottuu maan etelä- ja keskiosiin, ja pohjoisimmat havainnot ovat Metsä-Lapista.

Nykytila ja uhkatekijät

Korpihohtosammal on taantunut lahopuiden väheneemisen, metsien hakkuiden ja purojen perkausten sekä ojitusten vuoksi. Lajin elinympäristöt ovat taantuneet myös kaupunki- ja rantarakentamisen takia. Laji ei

kestä suoraa paahdetta ja vaatii kasvupaikaltaan kosteutta ja varjoisuutta. Korpihohtosammalta on havaittu lähes parilta sadalta kasvupaikalta Suomesta. Nykyisiä tunnettuja esiintymiä on noin 100. Tunnetuista esiintymistä 38 % on suojeltu.

Hoitosuositukset

Metsänkäsittelyn yhteydessä korpihohtosammalen kasvupaikkojen ympäristö on hyvä säilyttää jatkuvasti peitteisenä ja välttää ojituksia, jotta kostea ja varjoinen pienilmasto ei muutu. Osa lajille sopivista elinympäristöistä on metsälain mukaisia erityisen tärkeitä lehtolaikkuja ja pienvesien lähimetsiä, joita on hoidettava siten, etteivät niiden ominaispiirteet muutu. Jotkut esiintymäpaikoista saattavat olla luonnonsuojelulain tervaleppäkorpia. Osa kohteista on METSO-ohjelmaan sopivia elinympäristöjä (puustoiset suot ja soiden metsäiset reunat, pienvesien lähimetsät, metsäluhdat ja tulvametsät). Pienvesien lähimetsissä voidaan luonnonhoitotoina tuottaa lahoppuuta tai kunnostaa vesitaloutta.

Lähteet

- Parnela, A. 2009. *Herzogiella turfacea* – vaarantunut. Julk.: Laaka-Lindberg, S., Anttila, S. & Syrjänen, K. (toim.). Suomen uhanalaiset sammat. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Ympäristöopas. S. 124–125
- Ulvinen, T., Syrjänen, K. & Anttila, S. (toim.). 2002. Suomen sammat – levinneisyys, ekologia, uhanalaisuus. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. Suomen ympäristö 560. 354 s.